

๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวและภัยแล้ง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. หลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓
๓. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑

ด้วยกรมอุตุนิยมวิทยาได้คาดหมายลักษณะอากาศของประเทศไทย โดยในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๓ บริเวณความกดอากาศสูงหรือมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยตอนบน เป็นระยะๆ ทำให้มีฝนฟ้าคะนองและลมกระโชกแรงบางพื้นที่ในระยะแรก จากนั้นอุณหภูมิจะลดลง โดยเฉพาะ ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีอากาศหนาวเย็นกับมีหมอกในตอนเช้า ส่วนบริเวณยอดดอยและ ยอดภูจะมีอากาศหนาวถึงหนาวจัดบางพื้นที่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วเห็นว่า องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชน สามารถเข้าถึงปัญหาความเดือดร้อน และความต้องการ ของประชาชนได้เป็นอย่างดีประกอบกับ เป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ งบประมาณ บุคลากร และเครื่องมือ เครื่องใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทา ความเดือดร้อนของประชาชนจากภัยหนาวและภัยแล้ง จึงขอให้จังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. การเตรียมการก่อนการเกิดภัย

๑.๑ สสำรวจและจัดทำบัญชีข้อมูลทั่วไป ข้อมูลสภาพพื้นที่เสี่ยงภัย ข้อมูลแหล่งน้ำและ ภาวะน้ำท่วม และข้อมูลเครื่องมือเครื่องใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เช่น รถยนต์บรรทุกน้ำ รถยนต์ ดับเพลิง เครื่องดับเพลิง เครื่องสูบน้ำ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการและเอกชนในพื้นที่เพื่อ จัดทำเป็นฐานข้อมูลสำหรับใช้ประโยชน์ในการวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ต่อไป

๑.๒ จัดทำ ซ่อมแซมหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ ภาวะน้ำฝายต้นน้ำลำธาร (CHECK DAM) เพื่อกักเก็บน้ำในฤดูแล้ง และสำหรับการป้องกันและระงับอัคคีภัย ตลอดจนการจัดสรรหารถยนต์บรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เครื่องดับเพลิงแบบหาบหาม และอุปกรณ์กู้ชีพกู้ภัยให้กับศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ทีมกู้ภัย (One Tambon One Search and Rescue Team : OTOS) ใช้ปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้งการจัดตั้งกิตติข่างการระงับน้ำ เช่น การขุดลอกท่อระบายน้ำ การกำจัดวัชพืชและ ผักตบชวาในแม่น้ำลำคลองหรือแหล่งน้ำ และจัดหาพื้นที่รองรับน้ำ (แก้มลิง) เพื่อกักเก็บน้ำไว้ในฤดูแล้งด้วย

/๑.๓ พิจารณา ...

๑.๓ พิจารณาตั้งงบประมาณรายจ่าย งบกลาง ประเภทสำรองจ่าย ให้เพียงพอต่อการเผชิญเหตุสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น และให้นำเงินสำรองจ่ายดังกล่าวไปใช้จ่ายในกรณีฉุกเฉิน เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนที่ประสบสาธารณภัย เป็นลำดับแรก

๑.๔ จัดทำแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟป่า และแผนการแจกจ่ายน้ำในพื้นที่เสี่ยงภัย โดยให้บูรณาการเครื่องมือเครื่องใช้ บุคลากร และวิธีการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วจัดให้มีการซักซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยหรือไฟป่า ที่ได้จัดทำไว้แล้วตามเห็นสมควรเพื่อให้เกิดทักษะและความคล่องตัวในการปฏิบัติ และมอบหมายให้ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเตรียมพร้อมในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างทันทั่วถึง โดยการให้มืออาสาสมัครเตือนภัยประจำชุมชน “มิสเตอร์เตือนภัย” เพื่อติดตามสอดส่องสิ่งทำให้เกิดอัคคีภัยได้ง่าย แล้วจัดหาเครื่องหมายอาณัติสัญญาณแจ้งเตือนภัย รวมทั้งอุปกรณ์ดับเพลิงให้พร้อมและเพียงพอแก่การระงับเหตุ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้ฝึกอบรมจัดตั้งทีมกู้ภัยไว้เป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น ขอให้เร่งรัดดำเนินการตามนโยบาย และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีทีมกู้ภัยเป็นหน่วยเผชิญเหตุเบื้องต้น อยู่ในกำกับการดูแลของศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนด้วย สำหรับการแจกจ่ายน้ำ ขอให้ส่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนรับผิดชอบประจำจุดแจกจ่ายน้ำกลางประจำหมู่บ้านด้วย

๑.๕ ติดตามสภาพอากาศ น้ำฝน ระดับน้ำในแม่น้ำ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ หรือระดับน้ำทะเลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หากมีแนวโน้มว่าจะประสบภัย ให้จัดตั้งศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามความจำเป็นและความเหมาะสม และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยได้เตรียมรับสถานการณ์ และแผนการดำเนินการของส่วนราชการต่างๆ เช่น แผนการจัดสรรน้ำ แผนการเพาะปลูกพืชของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมทั้งรับทราบแนวทางปฏิบัติจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑.๖ รมรณรงค์ให้ประชาชนสำรองน้ำไว้ใช้ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้ง การใช้น้ำอย่างประหยัด ดำเนินการตามแผนเพาะปลูก การป้องกันและระมัดระวังมิให้เกิดอัคคีภัยและไฟป่า การไม่เผาป่า ตอซังข้าว ข้าวโพด หรือใบอ้อย การป้องกันและดูแลสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ เพื่อมิให้เป็นโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจ และทางเดินอาหาร รวมทั้งการป้องกันและระมัดระวังการโจรกรรมทรัพย์สินในช่วงฤดูแล้ง

๑.๗ ร่วมในการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และป้องกันความขัดแย้งระหว่างประชาชน

๑.๘ จัดทำแนวป้องกันไฟป่าและจัดบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันไฟป่าตามที่เห็นสมควร

๑.๙ เร่งรัดการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณให้แล้วเสร็จโดยเร็ว รวมตลอดถึงการซ่อมแซมบำรุงรักษาระบบประปาหมู่บ้านให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา

๒. การดำเนินการขณะเกิดภัย

๒.๑ ปรับเปลี่ยนศูนย์เตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยหนาวและภัยแล้ง เป็นศูนย์อำนวยการป้องกันภัยและแก้ไขปัญหาภัยหนาวหรือภัยแล้งแล้วแต่กรณี เพื่อประสานการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ผู้ประสบภัยกับศูนย์อำนวยการช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวหรือภัยแล้งของอำเภอหรือจังหวัดโดยใกล้ชิด

๒.๒ นำเงินงบประมาณที่ได้เตรียมไว้ไปใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนเป็นลำดับแรก หากไม่เพียงพอ ก็อาจจะโอนเงินงบประมาณเหลือจ่าย หรือเงินงบประมาณในแผนงาน/โครงการอื่นที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายหรือมีความจำเป็นน้อยกว่าไปตั้งจ่ายเพิ่มเติม ได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๑ และหากเงินงบประมาณในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยดังกล่าวยังไม่เพียงพออีก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจขออนุมัติผู้บริหารท้องถิ่นจ่ายขาดเงินสะสมไปช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนได้ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่าย การฝากเงิน การเก็บรักษาเงินและการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้ตามความจำเป็นโดยคำนึงถึงฐานะทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั้น

๒.๓ การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ว่าด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๓

๒.๔ การจัดหา น้ำสะอาด เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการอุปโภคบริโภค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดหา น้ำสะอาด ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ หรือครุภัณฑ์ สำหรับผลิตน้ำสะอาด เพื่อบริการประชาชนโดยไม่คิดมูลค่า และหากหน่วยงานราชการ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคประชาชน นำน้ำสะอาดหรือเครื่องอุปโภคบริโภคไปแจกจ่ายให้แก่ประชาชน ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของส่วนราชการและองค์กรต่างๆ ในการดำเนินงาน

๒.๕ ระดมวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ทั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีอยู่เดิม และที่ได้รับมอบจากส่วนราชการอื่นๆ หรือของภาคเอกชนในพื้นที่ หรือขอยืมจากภาคเอกชนมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือในการปฏิบัติราชการได้ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒.๖ จัดให้ประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนให้มีงานทำในพื้นที่ เพื่อป้องกันการละทิ้งถิ่นฐานไปหางานทำในเมืองใหญ่ เช่น การจ้างแรงงานราชการในการดำเนินการตามโครงการในเขตพื้นที่ ตามที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณไว้ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้ในช่วงฤดูแล้ง หรือประสานงานรับผิดชอบ หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ประชาชนผลิตสินค้าให้แก่โรงงาน

๒.๗ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ขาดแคลนน้ำอุปโภคบริโภคก่อนเป็นลำดับแรกแล้วจึงพิจารณาให้การช่วยเหลือประชาชนในด้านการศึกษา การท่องเที่ยว และการอุตสาหกรรม ตามความเหมาะสมต่อไป

๒.๘ ในการให้ความช่วยเหลือน้ำเพื่อการเกษตร หากประชาชนไม่สามารถช่วยเหลือตนเอง ในการจัดหา น้ำสำหรับพืชผลการเกษตรที่ได้เพาะปลูกไปแล้วให้เร่งช่วยเหลือเป็นการด่วน เพื่อป้องกันมิให้ผลผลิตของประชาชนเกิดความเสียหาย โดยให้พิจารณาปริมาณน้ำต้นทุนที่จะต้องเตรียมไว้ใช้ในการอุปโภคบริโภค ให้เพียงพอตลอดช่วงฤดูแล้งด้วย

๒.๙ หากเกิดอัคคีภัยหรือไฟป่า โรคระบาด หรือโรคติดต่อ อันสืบเนื่องมาจากภัยหนาวหรือภัยแล้ง ให้ดำเนินการตามบทบาทอำนาจหน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

๓. การดำเนินการหลังเกิดภัย

๓.๑ เร่งสำรวจความเสียหายจากภัยหนาวและภัยแล้ง ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนและความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ เพื่อให้การช่วยเหลือ

/ตามอำนาจหน้าที่ ...

ตามอำนาจหน้าที่โดยด่วน หากงบประมาณไม่เพียงพอ ให้ขอรับการสนับสนุนจากคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ/จังหวัด (ก.ช.ภ.อ./ก.ช.ภ.จ.) ตามลำดับ

๓.๒ ประสานงานกับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ โดยจัดระเบียบและกำหนดพื้นที่การช่วยเหลือตามความจำเป็นอย่างเร่งด่วน เป็นธรรมและเสมอภาค มิให้เกิดความซ้ำซ้อน

๓.๓ เผื่อระวังเรื่องสุขลักษณะและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการป้องกันโรคระบาด และโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้นได้

๓.๔ กำชับยามท้องถิ่นและประสานหน่วยงานด้านความปลอดภัยในการดูแลรักษาความปลอดภัยทรัพย์สินของทางราชการ ประชาชนและผู้ประสบภัย ป้องกันการโจรกรรมและลักขโมยในพื้นที่รับผิดชอบ

๓.๕ เร่งฟื้นฟู และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้แก่ผู้ประสบภัย โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัด ภาคหรือเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนมีรายได้จากการประกอบอาชีพ และเป็นการป้องกันการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานเข้าสู่เมืองใหญ่

ทั้งนี้ ในการให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากภัยหนาวและภัยแล้งขอให้คำนึงถึงประโยชน์ของทางราชการ ประชาชน สถานะทางการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก และเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาวและภัยแล้งเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีข้อมูลการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงขอให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินการ ตามแบบฟอร์มในระบบ Electronic Form ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แบบรายงานผลการดำเนินงานการเตรียมการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยแล้ง ทุกวันที่ ๒๕ ของทุกเดือน จนกว่าสถานการณ์จะคลี่คลาย โดยครั้งแรกให้รายงานในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย ชันอาสา)

ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการ รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม
ส่วนส่งเสริมการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ
โทร 0-2241-9000 ต่อ 4113 โทรสาร 0-2241-9000 ต่อ 4103